

7. SAZLARIN TANITIMI: NEY

Ney

Farsçada "kamış" anlamına gelen nây kelimesi Türkçede uzun süre bu şekilde kullanıldıktan sonra zamanla "ney"e dönüşmüştür. Ney üfleyene nâyî (neyzen), neyzenler topluluğunun başındakine da sernâyî (serneyzen) denir. Ney, tek parça dokuz boğumlu bir kamışın içi boşaltılıp üzerine (biri arka kısmında) yedi adet delik (perde) açılması suretiyle yapılır. Sarı ve budaklı bir çeşit kamıştan elde edilen neyin ilk ve son boğumuna gümüş, altın veya pirinçten yapılan ve "parazvâne" adı verilen bilezikler takılır. Neyin ilk boğumu olan boğaz boğumuna "başpâre" adı verilen, genellikle boynuzdan elde edilmiş, üflemeyi kolaylaştırıcı konik bir ağızlık takılır. Sümerlerden beri var olduğu bilinen ney, Hz. Mevlâna ile beraber mistik bir boyut kazanmıştır.